

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU
TELEKOMÜNİKASYON İLETİŞİM BAŞKANLIĞI
İNTERNET DAİRE BAŞKANLIĞI'NA

TARİH : 07.06.2010

İTİRAZ EDENLER : 1-**Doç. Dr. YAMAN AKDENİZ**

İstanbul Bilgi Üniversitesi, Hukuk Fakültesi,3440 Beyoğlu

2-**Yr.Doç. Dr. KEREM ALTIPARMAK**

Ankara Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, 06590 Cebeci

KONUSU : Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı İnternet Daire Başkanlığı'nın <http://www.youtube.com> İnternet adresine ilişkin IP adreslerinin güncellemesi kararının ivedilikle geri alınması ve uygulamasının durdurulması talebimizi içermektedir.

GERİ ALMA TALEP GEREKÇELERİ:

İTİRAZ 'KULLANICI SIFATI' İLE YAPILMIŞTIR

1. Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı İnternet Daire Başkanlığı 03.06.2010 tarihinde <http://www.youtube.com> İnternet adresine Ankara 1. Sulh Ceza Mahkemesi'nin kararı ile uygulanan erişim engellemesine ilişkin IP adreslerinin güncellenmesi yönünde bir işlem tesis etmiştir. Bu işlemin yürürlüğe koyulması Google ile ilişkili çok sayıda servise ulaşılmasını imkansız kılmış veya bu servisleri yavaşlatmıştır.
2. İstanbul Bilgi Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde öğretim üyesi olan müvekkilim Doç. Dr. Yaman Akdeniz, ve Ankara Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde öğretim üyesi olan müvekkilim Yar. Doç. Dr. Kerem Altıparmak YouTube sitesinin ve Google ile ilişkili çok sayıda servisin kullanıcılarıdır. Örneğin Google Analytics Doç. Dr. Yaman Akdeniz tarafından hazırlanan cyber-rights.org.tr, cyberlaw.org.uk, ve bilgiedinmehakki.org sitelerinde kullanılmaktadır.

Müvekkiller, Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı İnternet Daire Başkanlığı'nın geçtiğimiz hafta içinde <http://www.youtube.com> İnternet adresine Ankara 1. Sulh Ceza Mahkemesi'nin kararı ile uygulanan erişim engellemesine ilişkin IP adreslerinin güncellenemesinden dolayı ortaya çıkan zarardan etkilenen binlerce kullanıcıdan ikisidir.

3. T.C. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, Basın ve Tüketiciler ile İlişkiler Müşavirliği'nin 04.06.2010 tarihinde kamuoyuna yaptığı açıklamada “Sonuç olarak <http://www.youtube.com> a erişim amacıyla kullanılan ve tarafımızca engelleme tedbiri kapsamında güncellenen IP adreslerinin arkasında farklı

şirketlere ait alan adı veya çeşitli hizmetlerin barındırılması bu şirketlerin kendi tercihleri ve sorumluluklarındadır. Dolayısıyla bu hizmetlerden yararlanan İnternet kullanıcılarının mağduriyetinin çözümü bahse konu hizmetleri sunan şirketlerin elinde bulunmaktadır” ifadelerine yer verilmektedir.

Söz konusu açıklama, YouTube ile ilgili IP adres güncellemesi ve uygulamasının müvekkillerin ve bu servislerin milyonlarca kullanıcısının Anayasa ve uluslararası sözleşmelerle korunan ifade özgürlüğü, bilgi edinme ve haberleşme özgürlüğünü tamamen göz ardı etmektedir.

Gerçekten de Anayasa'nın 26. maddesine göre “Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir. **Bu hürriyet resmî makamların müdahalesi olmaksızın haber veya fikir almak ya da vermek serbestliğini de kapsar.**”

Aynı şekilde Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10. Maddesinde tanımlanan ifade hürriyeti “*kanaat özgürlüğü ile kamu otoritelerinin müdahalesi ve ülke sınırları söz konusu olmaksızın haber veya fikir almak ve vermek özgürlüğünü de içerir*”.

Bu nedenle, sorun Başkanlık açıklamasında ifade edildiği gibi bir şirketin sorunu olarak değerlendirilemez. Dünyanın her tarafına aynı şekilde hizmet veren ve yüz milyonlarca kullanıcısı olan bir hizmetin sadece bir şirketin sorunu olduğunun ileri sürülmesi, İnternet gerçeğini görmemek ve Anayasal hak ve özgürlüklerin hiçe sayılması anlamına gelir.

Başkanlığın bu kararı ve uygulaması ile erişiminde kamu yararı olan Google servislerine erişim hakkı engellenen, ve Anayasa tarafından koruma altına alınmış temel hak ve özgürlüklerden düşünce, ifade ve haberleşme hakkı kısıtlanan Yaman Akdeniz ve Kerem Altıparmak bu karara ve uygulamaya **KULLANICI SIFATI** ile taraftır.

HTTP://WWW.YOUTUBE.COM İNTERNET ADRESİNE İLİŞKİN IP ADRESLERİNİN GÜNCELLEMESİ KARARI VE UYGULAMASININ DURUDURULMASI İLE İLGİLİ İTİRAZLARIMIZ

I. Başkanlığın karar ve uygulamasından etkilenen Google siteleri ve servisleri hakkında erişim engelleme kararı yoktur.

Başkanlığın basın açıklamasında da kabul edildiği üzere, Başkanlığınız tarafından tesis edilen işlem, Google İnternet adresleriyle ilgili olmayıp, Ankara 1. Sulh Ceza Mahkemesinin 05/05/2008 tarihli ve 2008/402 no'lu kararı gereği erişimi engelli olan, <http://www.youtube.com> İnternet adresine ilişkin IP adreslerinin güncellemesine ilişkindir. Bu nedenle, aşağıda isimleri belirtilen ve kullanıcıları olduğumuz Google servisleri ile ilgili mahkemeler ve res'en Başkanlık tarafından alınmış bir erişim engelleme kararı yoktur:

<http://code.google.com>   <http://pages.google.com>   <http://video.google.com>
<http://translate.google.com.tr>   <http://docs.google.com>   <http://books.google.com>
<http://chrome.google.com>   <http://sketchup.google.com>
<http://froogle.google.com>   <http://labs.google.com>   <http://mars.google.com>
<http://moon.google.com>   <http://notebook.google.com>   <http://toolbar.google.com>
<http://browsersync.google.com>   <http://catalog.google.com>
<http://codesearch.google.com>   <http://dir.google.com>   <http://earth.google.com>

<http://groups.google.com.tr> <http://shopping.google.com> <http://sky.google.com>
<http://support.google.com> <http://tools.google.com> <http://wap.google.com>
<http://answers.google.com> <http://google-analytics.com>

Fakat Başkanlık tarafından <http://www.youtube.com> a erişim amacıyla kullanılan ve Ankara 1. Sulh Ceza Mahkemesi tarafından verilmiş olan 05.05.2008 tarih ve Değişik İş 2008/402 sayılı YouTube web sitesine uygulanmakta olan engelleme tedbiri kapsamında güncellenen IP adreslerinin erişime engelleme uygulamasından dolayı Türkiye’den ya bu servislere ulaşamamaktadır, ya da erişim çok yavaşlamış ve bazı durumlarda bahsi geçen servisler kullanılamaz hale gelmiştir. Bir başka deyişle, Başkanlık dolaylı yoldan ve yasaya aykırı bir şekilde yaygın kullanımı olan siteleri sansürlemiştir.

II. Başkanlığın YouTube ile ilgili IP adres güncellemesi ve uygulaması hukuka aykırıdır

a. Başkanlık işlemi yasallık ilkesine aykırıdır:

Anayasa’nın 13. maddesine göre temel haklar ve özgürlükler ancak kanunla sınırlanabilir. T.C. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, İnternet Daire Başkanlığı’nın görev ve yetkileri 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun ve ilgili yönetmeliklerde belirtilmiştir. Buna göre, Başkanlığın mahkemeler tarafından verilmiş olan erişim engelleme kararlarını kararda öngörülenin ötesine geçerek, keyfi bir şekilde uygulama yetkisi yoktur.

Ankara 1. Sulh Ceza Mahkemesi tarafından verilmiş olan 05.05.2008 tarih ve Değişik İş 2008/402 sayılı YouTube web sitesine uygulanmakta olan koruma tedbir kararında erişim engellemesinin “<http://www.youtube.com> alan adlı İnternet sitesine ve bu siteye erişimi sağlayan 208.65.153.238-208.65.153.251 ve 208.65.153.253 numaralı IP adreslerine” yapılmasına karar verilmiştir. Başkanlığın kararda bahsi geçen IP adresleri dışındaki IP adreslerine erişim engelleme ve bu adresleri güncelleme yetkisi yoktur. 5651 sayılı Kanun ve ilgili yönetmeliklerde Başkanlığa böyle bir yetki verilmemiştir.

b. Başkanlık işlemi ölçülülük ilkesine aykırıdır:

Anayasa’nın 13. maddesi ayrıca temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılmasında ölçülülük ilkesine aykırı davranılmayacağını belirtmiştir. Ölçülülük ilkesi; elverişlilik, zorunluluk ve orantılılık unsurlarını içeren bir temel hukuk ilkesidir.

Ankara 1. Sulh Ceza Mahkemesi tarafından verilmiş olan 05.05.2008 tarih ve Değişik İş 2008/402 sayılı YouTube web sitesine uygulanmakta olan koruma tedbir kararına söz konusu olan 10 videodan altı tanesi yayından çıkarılmış diğer dört videoya ilişkin olarak da Türkiye’den YouTube’a erişilebilse dahi bu videolar izlenememektedir. Bu gerekçelere dayanarak müvekkiller kararın kaldırılması için Ankara 1. Sulh Ceza Mahkemesi’ne ve Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı’na başvurmuştur.

Söz konusu videolara Türkiye’den ulaşılması imkansız hale geldiğinden ilgili siteyle ilgili daha katı bir rejimin uygulanmasını zorunlu kılacak hiçbir unsur yoktur. Tam tersine artık yasak kalksa bile ilgili videolara ulaşmak imkansızdır.

Öte yandan kararın uygulama şekli aynı zamanda orantısızdır. Bir sitedeki milyonlarca videodan ulaşılması imkansız birkaç tanesi nedeniyle, Türkiye'nin en çok kullanılan web siteleri haklarında erişim engelleme kararı olmamasına rağmen işlevsiz hale getirilmektedir. Uygulama, Anayasa hukuku kitaplarında orantısızlık bahsine örnek yapılacak düzeyde çarpıcıdır.

Uygulama ulaşılmak istenen amaç açısından elverişli de değildir. Çünkü bu uygulama, videoyu koyan kişiyi değil konuyla ilgisi olmayan Türkiye'deki tüm İnternet kullanıcılarını cezalandırmaktadır.

c. Başkanlık işlemi mesru bir sebebe dayanmamaktadır:

Anayasa'nın 13. maddesine göre temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı sınırlanabilir. Hâlbuki itiraz konusu işlemin amacı Anayasa'nın ilgili maddelerinde belirtilen meşru sebeplerden birini karşılamak değildir. İşlemin amacı, hükümet sözcülerinin defalarca açıkladığı üzere söz konusu şirketi Türkiye'de temsilcilik açmaya zorlamaktır. Bu amacın ne kadar yerinde olduğu söz konusu işlemin ve işbu dilekçenin konusu dışındadır. Önemli olan söz konusu kolluk işleminin Anayasa'da gösterilen nedenlerden birine dayalı olarak yapılmamasıdır. Dikkatle bakıldığında işlemin Anayasa'nın 26. maddesinde sayılan meşru sebeplerden hiçbirini karşılamadığı açıkça görülecektir.

d. Başkanlık işlemi demokratik toplum düzeni gereklerine aykırıdır

Anayasa'nın 13. maddesine göre temel haklar ve özgürlüklere getirilecek sınırlamalar demokratik toplum düzeninin gereklerine aykırı olamaz. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin yerleşik içtihadına göre bir temel hakkın sınırlanmasının demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun olduğunun söylenebilmesi için sınırlamanın "zorlayıcı bir sosyal ihtiyacı" gereği olduğunun ortaya konması gerekir. Oysa yukarıda açıkladığımız gerekçelerden anlaşılacağı gibi söz konusu işlemi meşru kılacak "zorlayıcı" olması bir yana "sosyal bir ihtiyaç" da yoktur.

Sonuç ve Talep : Yukarıda açıklanan nedenlerle itiraz konusu Başkanlık kararı bir çok Google servisini ve bu servislerden yararlanan siteleri ulaşılmaz kılarak müvekkillerin bilgi alma, ifade ve haberleşme özgürlüklerinin özüne dokunan, orantısız bir müdahale niteliği taşımaktadır.

Açıklanan nedenlerle, müvekkillerin zarara uğradığı Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı İnternet Daire Başkanlığı'nın <http://www.youtube.com> İnternet adresine ilişkin IP adreslerinin güncellemesi kararının ivedilikle geri alınması ve uygulamasının durdurulması için gereğini bilgilerinize vekaleten arz ve talep ederim.

Doç. Dr. YAMAN AKDENİZ

Yrd.Doç. Dr. KEREM ALTIPARMAK

Vekili

Av. Ayşe ALTIPARMAK